

El passat 22 d'abril, el President de la Generalitat de Catalunya, Pasqual Maragall, va inaugurar iCat FM, el nou canal del grup d'emissores de Catalunya Ràdio caracteritzat per un model radiofònic que combina ones i xarxa. "Camins", de Sopa de Cabra, va ser la primera cançó que va sonar a iCat FM; simbolitzant la munió de nous camins que obre aquest model híbrid de ràdio.

iCat FM, un nou camí sense retorn

Francesc Ponsa
Fotos: Vicente Pruna

El desenvolupament dels mitjans de comunicació constitueix una part fonamental del sorgiment de les societats modernes. En aquest sentit, els avenços tecnològics han precipitat la transformació dels mitjans de comunicació i, de la mateixa manera, de la pròpia societat.

Seguint aquests plantejaments, els mitjans de comunicació busquen adaptar-se a les necessitats de la gent mitjançant la tecnologia; i la ràdio no n'és cap excepció. En els darrers temps, el sistema d'integració digital ha suposat —mitjançant la tecnologia *Podcasting*— la interactivitat i la personalització de la ràdio que ha desembocat en una autèntica ràdio a la carta.

Tanmateix, la incorporació de la tecnologia digital a tots els nivells de la cadena comunicativa, l'emissió, la distribució i la recepció ha permès un augment de la qualitat tècnica, una diversificació del ventall programàtic i la utilització de nous serveis de distribució de dades.

Però el procés de digitalització de la ràdio no implica l'adopció d'un sistema estàndard com pot ser el DAB (Digital Audio Broadcast); sinó que requereix una especial atenció a noves possibilitats, com les que ofereix Internet o la telefonia mòbil. La Ràdio per Internet, per exemple,

permet oferir imatges i gràfics de la informació que s'està rebent; cosa que per alguns experts deixa de ser pròpiament ràdio i desemboca en una indefinició.

A finals de 1930 comença a desenvolupar-se un sistema de transmissió de so acompanyat per imatges. Això es va anomenar televisió i ningú va pensar en batejar-la com la Ràdio amb imatges. Tot plegat ens porta cap a un nou model híbrid de radiodifusió que combina diverses opcions i que convida a la redefinició de la ràdio com a mitjà, de la seva programació i dels rols dels professionals que la fan possible.

Però sigui quin sigui el mitjà de transmissió o de suport, la ràdio, per sobre de tot, és missatge. En el transcurs dels últims mesos, a casa nostra, ha vist la llum una manera diferent i integradora d'entendre la ràdio; una nova concepció de la ràdio del futur que obre noves expectatives pel que fa al consum radiofònic.

UN NOU CONCEPTE

La ràdio del futur no ha de menystenir els continguts; sinó que ha de trobar noves fórmules creatives per mantenir l'essència de la ràdio: explicar coses. És per això que la directiva de Catalunya Ràdio va apostar per crear un nova emissora absolutament

Instal·lacions d'iCat FM, la nova emissora de ràdio sorgida mig any enrere

diferent on les ones i la Xarxa esdevenen una sola entitat. El resultat d'això és iCat FM, un innovador projecte de ràdio que va començar a emetre el passat 22 d'abril. El mateix nom de l'emissora ens indica la seva idiosincràsia. La "i" és una clara evidència a Internet i a la voluntat de potenciar els continguts del web. "Cat" és una identificació doble. Per una banda, evidència que forma part del grup d'emissores de Catalunya Ràdio; i per l'altra, es refereix a l'àmbit geogràfic, lingüístic i social amb domini propi a l'univers d'Internet. Finalment, "fm" assenyala directament la ràdio. A més, en aquesta triple confluència es reuneix un nou concepte de cultura.

Segons Lluís Cuevas, director d'iCat FM, aquesta emissora "no segueix

parlar de política cultural, sinó donar suport a la indústria cultural del país. És un repte per promoure el consum cultural i la curiositat de la gent". Coherent amb aquest objectiu s'edifica una programació ideada per crear un espai on té cabuda la música, literatura, dansa, teatre, pintura, cinema,

L'aposta de la nova emissora és posar en un mateix espai les ones i la Xarxa

viatges, noves tecnologies i la recerca cultural. Dins d'aquest ventall, la música és l'element vertebrador i la que marca un estil propi que identifica l'emissora: "No entrem en competència amb la radiofórmula. La diferència ens la porta una línia pròpia musical;

Crítiques del sector privat

No tot són flors i violes en la creació d'iCat FM. L'Associació Catalana de Ràdio, organisme que agrupa les emissores radiofòniques catalanes, s'ha mostrat en desacord amb el nou model de Catalunya Cultura perquè envaeix l'àmbit del sector privat. Aquesta associació creu que "atempta contra la ràdio privada, ja que interfereix en la consolidació de la ràdio musical privada". A més, consideren que la seva estructura és una còpia dels models de ràdio comercial que ja funcionaven i que cobreix amb escreix el sector privat.

una aposta decidida per la música en català i per la recuperació dels sons mediterranis", assegura Cuevas.

En aquest sentit, una selecció de música de qualitat seleccionada per Marc Vicens, artífex del fenomen Kiss FM que va situar aquesta cadena com la tercera més escoltada a l'Estat espanyol, protagonitza l'emissió del dia que promou un consum cultural

surt per la ràdio; a més d'enriquir l'emissió convencional amb tota mena de notícies relacionades: "Així, al web s'hi pot trobar des de la lletra de la cançó que viatja per les ones fins a la imatge del disc on està inclosa; des de la història del grup que estan entrevistant fins a la relació de concerts que farà els pròxims mesos; des de la imatge del convidat

fins a les últimes notícies relacionades amb el tema del qual estan parlant. Un món d'enllaços –diu Cuevas– per donar

força a iCatfm.cat i fer-lo immediat, potent, integrat com un micròfon més de l'estudi".

A través d'iCatfm.cat es poden descarregar programes radiofònics i recuperar les tres últimes cançons o continguts culturals que han sonat en directe. A més a més, no hem d'oblidar la interactivitat que permet la Xarxa a través del correu electrònic, del xat, dels fòrums i dels concursos. El web, també, conté tres emissores que emeten exclusivament per Internet. Aquestes són TotCat, el canal que dóna sortida a la música feta a Catalunya i en la nostra llengua; iCatjazz,

una acurada selecció musical del millor jazz d'arreu del món; i MusiCatles, una heterogènia selecció de músiques d'arreu

del món.

En l'actualitat s'està treballant per poder incorporar webcams mòbils a l'estudi com un element de realització; per desenvolupar una bústia de veu perquè els oients donin la seva opinió; i per integrar l'emissora a altres plataformes digitals com els mòbils o la TDT. En aquest context, el director d'iCat FM considera que "dia a dia n'estem descobrint noves

Ràdio planetària

La programació radiofònica es veu afectada pels factors tècnics; ja que no és el mateix programar una emissora d'AM que una de FM o una per Internet que una de DAB. La cobertura d'emissió ha experimentat uns canvis espectaculars. Durant dècades, aquests càlculs de cobertura es podien fer amb més o menys precisió tenint en compte el tipus d'emissió, la potència, l'emplaçament del radiant i l'orografia del territori que es pretenia cobrir. L'arribada de la ràdio digital elimina factors de pertorbació garantint la plena difusió del senyal i la seva qualitat.

D'altra banda, Internet –juntament amb la massificació dels serveis de banda ampla entre els usuaris– ha convertit en planetàries totes les cobertures de les emissores que es difonen per la Xarxa. A Europa, la primera ràdio per Internet va ser World Wide Radio, impulsada pel periodista Josep Adolf Estrader que va iniciar les seves emissions l'any 2000 des de Barcelona. La proliferació de ràdios que emeten únicament per Internet ha augmentat molt. A la Guia de la Ràdio (www.guiadelaradio.com) hi ha extens llistat de ràdios que emeten a l'Estat espanyol i que evidencia l'èxit d'aquest nou model de ràdio. De la mateixa manera, les noves tecnologies han transformat la recepció de la ràdio mitjançant el *Podcasting*, que permet baixar arxius d'àudio d'Internet. Segons un estudi realitzat als Estats Units, l'any 2010 l'audiència del *Podcast* arribarà fins als 45 milions de persones.

S'està treballant per integrar l'emissora a altres plataformes digitals com els mòbils o la televisió digital terrestre

visualitzat en una peça radiofònica breu que pren forma de crítica, de notícia o de proposta.

A la nit s'obre la porta a l'especialització, a la divulgació i també a la paraula, de la mà d'especialistes de reconegut prestigi, com Quico Pi de la Serra, Max Sunyer o Jordi Tardà, entre altres. Durant tot el dia, coincidint amb els dos quarts, arriben les recomanacions culturals. De forma alternativa, iCat FM i TR3S C, el club de promoció i foment del consum cultural de Catalunya, ofereixen propostes d'aquelles activitats que considera d'especial interès per als

La web mostra en temps real i de manera sincronitzada el que surt per la ràdio i hi aporta notícies relacionades

oients. Com a complement de tota la informació derivada de la programació, l'oient pot trobar al lloc web de l'emissora un extens ventall de possibilitats.

INTERNET, UN MICRÒFON MÉS

El web d'iCat FM és una de les grans innovacions d'aquest nou model radiofònic. Aquest mostra en temps real i de manera sincronitzada el que

Un cartell de la nova emissora als estudis de la Diagonal que acullen Catalunya Ràdio, Catalunya Informació i iCat FM

Més audiència a la Xarxa

Les darreres dades de l'EGM situen la nova emissora amb 8.000 oients; proporció semblant a les de Catalunya Cultura. Segons el Departament de Premsa i Audiències, aquestes dades no reflecteixen la realitat ja que l'onada del darrer sondeig de l'estudi va començar abans de les emissions d'iCat FM. En canvi, les estadístiques de visites a l'espai web situen l'emissora com una de les més visitades dins el grup d'emissores de Catalunya Ràdio, amb gairebé un milió i mig de visites en quatre mesos.

funcions. I dins de la professió mateixa, apareixen noves tasques que generen un fenomen curiós. Estem generant un nou perfil professional. El mateix redactor edita el seu tall de veu i incorpora els continguts al web.

Els seus responsables apunten que s'acabarà escoltant la ràdio per Internet, rebent continguts pel display i pel telèfon mòbil

Ara estem treballant amb un fotògraf de la ràdio. Tot plegat comporta una evolució de la professió que ens fa ser com una mena de punta de llança en la qual darrere nostra s'apuntaran les altres emissores. Aquest és un camí sense retorn”.

Així doncs, la ràdio del futur enfila un camí que acabarà superant els famosos dials i amb la tecnologia Wi-Fi –afegeix Cuevas– “acabarem escoltant la ràdio per Internet, rebent continguts pel disc-play i pel telèfon mòbil”.

Amb la creació d'iCat FM, la CCRTV ha apostat per un model de radiodifusió original i innovador obeint

la funció d'una ràdio pública, “la de ser capdavantera, la d'investigar i marcar pautes. La ràdio pública, en tant que servei públic, ha d'estar a l'avantguarda dels canvis tecnològics”, conclou el director de la nova emissora catalana. **4**